

Acésta fóia ese cate 3 cóle pe luna si costa 2 fiorini v. a. pentru membrii asociatiunei, éra pentru membrii 3 fr. Pentru strainatate 10 franci cu porto postei.

TRANSILVANI'A.

Fóia Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu.

Abonamentul se face numai pe cate 1 anu intregu. Se abonéza la Comitetulu asociatiunei in Sibiiu. séu prin posta séu prin domnii colectoru.

Nr. 11.

Brasiovu 1. Iuniu 1869.

Anulu II.

Din cronic'a lui Michailu Cserei. 1661—1711.

(Continuare).

1689. Dintre cele insemnate la anulu acesta noi scótemu numai urmatóriele.

Calugarii papistasiesci din Odorheiulu secuiescu se folosescu de visiunile fanatiche ale unui cantaretu si sierbitoriu ghebosu alu loru, cá se'lu arate de profetu, la carele ar fi venitu angerulu lui Ddieu, pentrucá se'lu trimitia in calitate de ambasadoru (solu) catra principele Transilvaniei. In adeveru cá ei au si adusu pe acelu desiuchiatu la bietulu Apaffi, carui ii díse ghebosulu: Angerulu imi poruncí, cá se'ti spunu mariei tale, cá déca in patrudieci de díle nu te vei face papistasiu, tiér'a Transilvaniei se va cu-funda sub pamentu. Tocma si catoliciloru cu mentea sanetósa le era rusíne de asemenea secatura.

Ceea ce urméza acilea, de si pre scurtu, suna la adres'a istoriografiloru Munteniei. Cserei adica spune acestea:

„Intr'aceea generalulu Haissler luandu din armat'a cea mare septe regimente de calarime, irupse in Tiér'a romanésca la Bucuresci, care este resiedenti'a vaivodului, pentrucá se subjuge si acea tíera pe sam'a imperatului, pentrucá insusi vaivodulu ilu chiamase pe sub mana, din care cauza imperatulu ii dete titlu de Princeps imperii pentru tóta famili'a lui. Acú Haissler incepuse a ridica si siantiu, in care se'i remana óstea; dupace inse oficiarii nemtiesci incepura a despolia pe boieri dupa datin'a loru, atatu vaivodulu, catu si boierii romanesci se'instrainara de catra densulu. Deci vaivodulu stramutanduse din Bucuresci, trimise dupa tataru, carui si venira fórté iute si cu tabera mare; éra vaivodulu voindu a sierbi la ambe parti, scrie lui Haissler in secretu, cá se'si védia de capulu seu, pentrucá tataru vinu cu putere mare. Haissler inca nu luà lucrulu de gluma, ci se re'ntórsa iute cu regimentele prin pasulu Branului si le asiedia pe la cortele in Transilvani'a. Asia valachii remasera in pace si le prinse bine, cá in tiér'a loru nu este nici-una cetate séu fortaréti'a tare, unde némtiulu se se póta incuiba bine. Macaru de nu ar fi avutu nici Transilvani'a nici-odata vreo cetate incongiurata cu muri, cá nu ar fi apucatu pre atatea mani de turci si de nemti si nu le-ar fi platitu atata tribut*)."

*) Cu cetati fara cetati: mentea, virtutea, libertatea, bra-tiale miscate de adeveratulu patriotismu, care despretiuesce mór-tea, acestea decídu sórtea tieriloru. Not'a comp.

In acelasi anu imperatulu dà lui Mich. Teleki titlu si rangulu de Comes imperii, cá pretiu nou pentru Transilvani'a. Turcii perdu si cetatea Sighetu. Ludovicu ducele de Baden, acumu comandante supremu, bate pe turci la Niss'a in Bulgari'a (Sept. 25.), ocupa si Diulu (Vidinu, in 14. Oct.) si era p'aci se tréca pana la Odrii (Adrianopole); au intrevenitu inse alte greutati mari, incatu Albani'a, Bulgari'a si Serbi'a curen-du se pierdura éra. Intre regele Franciei si imperatulu nemtiescu se re'nnoiesce guer'a infricosiata.

Totu in acestu anu arse si Brasiovulu in modulu celu mai infricosiatu. Despre acelu focu Cserei scrie asia: „Au arsu cetatea intréga cu tóte strătele sale. Daun'a nu se póte spune, nici pretiu, pentruca aceea nu ajunse numai pre cetatieni, ci si pre boierii transilvani si pre nobili, ba si pre boierii cei mari din Valachi'a, si pre comerciantii straini, carii pre acelu tempu de guera isi depusesera acolo tóte avutiile loru cele mai scumpe spre securitate. Nici cá s'a mai vediutu unu focu cá acela, pentrucá in un'a óra ocupà cetatea intréga, sfarmà boltele cele mari si tari ale caselor de pre langa biserica si turnu, éra gratariile cele tari de feru, care era impregiurulu bisericeci pre langa paretu, le incovoia cá si cumu aru fi fostu de pensa. De atunci Brasiovulu nici cá se mai restaurà precumu a fostu, nici cá se va mai restaura in dílele mele. Caus'a focului nu o scie nimeni nici pana in dio'a de astadi. Este prepusu sprionitu cu multe ratiuni, cá garnison'a nemtiesca ar fi pusu foculu, despre care puçinu ne indoimu; inse cu ce scopu si din a cui factiune? Acesta este unu secretu. Multi esplica acestu casu in multe moduri; eu ilu lasu intru atat'a*)."

In anulu acesta óstea nemtiesca si cea transilvana au cantonatu tóta var'a si tómn'a totu in sianturile din pasulu Buzen, pentrucá se nu se intemple ceva din acea parte. Nu s'u intemplat in acestu anu, a venitu inse in anulu urmatoriu.

1690. Evenimentele acestui anu se potu renumera cu totu dreptulu intre cele mai interesante, din care cauza acestu cronicariu inca se ocupa mai pre largu cu ele, éra noi scótemu din trensele acestea.

„Vediendu Pórt'a turcésca, cumuca Transilvani'a

*) Se cuvene a sci, cá pana inainte cu vreo suta de ani chiaru si in Brasiovu, precumu si in Clusiu, se mai vedea inca coperisie nu numai de sindile, de care se mai vedu si astadi, ci tocma si de paia. Nici sasii n'au edificatu totudeamna asia solidu, precumu edifica dela unu tempu incóce. Not'a comp.

s'a ruptu de catra ea si s'a inchinatu némtiului, éra trupele imperatului nemptiescu au ocuputu cetatile si cà armat'a nemptiesca vine in toti anii la Transilvania in cortelu de-a gat'a, éra primaver'a ese odichnita si pregatita bine de bataia, isi batea capulu, cumu se reocupe Transilvania; éra fiinducà pe boierii transilvani era maniósa si nici cà se potea increde loru, de alta parte Mich. Tökölyi ii remase credintiosu, ii conferí lui principatul Transilvaniei, trimitiendu'i dupa datina busduganu, stindartu si imbracandu'lu cu ciftanu, dete langa elu si unu sardariu turcescu cu unu numeru anumitu de trupe turcesci si tataresci, calarime si ieniceri; fiulu mai micu alu chanulu tatarescu inca se alaturà langa elu, éra vaivodulu din Valachi'a*) inca i se porunci, cà se mérga cu tóta óstea sa spre ajutoriu lui Emericu Tökölyi."

"Mai nainte de a intra Tökölyi (în Transilvania), principele Michailu Apaffi bolnavinduse pe neasteptate, a trei'a dí (in 15. Aprile) repausà in Fagarasiu, éra soçi'a sa morise mai nainte de aceea cu unu anu si diumatate. Despre caus'a mórtei lui sunt mai multe faime; unii dícu, cà a fostu lovit de apoplecsia, altii, cà Michailu Teleki l'ar fi ucisu prin veninu; éra eu dícu dieu, cà nu sciu cumu s'a intemplat. Atata este mai pre susu de indoiéla, cà principele pe catu-va tempu se smintise de mente, éra causele au fostu, cà elu vediù, cumueca némtiulu ocupase tíer'a, cà in cetati si fortaretie bagase garnisóne, cà pre locuitorii tierei aruncà contributiuni infricosiate, cà din saline, tricesime, mine de aur nu avea mai nici unu venitu in tempu de guera, cà dominiale fiscali le scamotasera din man'a lui boierii de langa densulu, precumu Teleki, Naláczi, Lad. Székely, Pavelu Inczédi si mai multi cá acestia, intru atata, in catu in man'a lui au remasu aprópe numai códele fiscalitatiloru; mai era ingrijatu si din cauza, cà elu fiindu omu betranu, nevasta sa mórta, fiu-seu necrescutu, boierii necredintiosi catra elu, dupa mórtea sa cas'a intréga i se va pface in ruine. Superatu si ingrijatu pentru asemenea lucruri, siese septemani nu vorbí cu nimeni, nu voiá nici se manance, ci amblá ne'ncetatu in susu si in diosu prin sala, suspinandu profundu. Boierii 'lu inbarbatá si consolá destulu, inse in desiertu, in fine luara cateva saculetie de bani, pe care i le aducea pe fiacare dí, cà si cumu aru fi totu saculetie nóua cu bani, apoi ii dícea: „Marii'a ta, acesti bani ii aduse acmù Stefanu Apor dela tricesima; acesti bani ii aduse Pavelu Inczédi dela saline; acesti bani 'ia trimisu cutare si cutare epistatu (prefectu) de curte; pentruce te superi marii'a ta, candu ai bani destui?" Asia incetu cu incetisorulu isi mai vení in minti si se mai vindecà de nebuni'a sa; dupa aceea inse'i veni pofta mare, cà se se insóre; candu cerea pe veduv'a lui Stefanu Mikó, candu pe a lui Georgie Véér, care amendóua era veduve prea frumóse. Elu ar fi luat pe un'a din acelea, nu l'a lasatu inse Teleki, de care

acuma se temea atatu de multu, in catu si candu vorbea altu cineva cu principele, totudeaun'a pune se pandésca, nu cumuva vene Mich. Teleki, éra altii, cu carii voiá se vorbésca, intrá la elu pe usi secrete, cà nu cumuva se afle Teleki."

"Asia morí blandoculu Mich. Apaffi, carele ar fi fostu mai bunu de popa, cà de principe. Acestu omu nu avea nici o grija de afacerile tierei. Déca si obvenca cate unu lucru, elu totdeauna dícea: „Vedeti dvóstra boieri, cumu va afla cu cale jupanulu Teleki." Ii placea la venatu din teneretiele sale; ii placea fórté multu si orológiale, care fiindu facute in multe forme, era puse in ordine in locuinti'a sa; totudeauna cu acelea 'si perdea tempulu, éra alte ori citea, séu traducea carti*). Pentru cai, arme, vestimente, economia, nu avea nici una inclinatiune, precumu se cuvene barbatiloru. De mész'a si curtea lui ingrijí totu soçi'a sa, pre catu se aflà in viétia. Déca Apaffi ar fi mai vietuutu multu in urm'a soçiiei sale, dieu cà in fine ar fi ajunsu, cà se nu aiba nici pana de tóte dílele, pentrucà déca 'lu chiamá cineva numai la unu prandiu, insielá din man'a lui cate diece dóuaspredece case de iobagi. Boierii 'lu induplecá la orice voiá ei; nici cà s'au comis sub nici unu principe atatea crime in Transilvania, cate s'au comis in dílele acestuia; éca inse, cà ei si repusera (prapadira) tíer'a din caus'a moletuinei lui. L'au inmormentatu in Melencrogu (Almakerék), la mosii'a sa, in mausoleulu familiei apaffiane. Indata dupa mórtea lui, Naláczi, Teleki, Pavelu Inczédi furara toçu ce aflara in bani si in scule si impartíra intre sine, éra fiului seu ii remase puçinu, de si dómn'a (mamas'a) ii castigase cu tóte midiolócele si pre tóte calile avutii mari. De asemenea castiguri nu se prea bucura posteritatea."

"Dupa mórtea principelui, de si fiu-seu era principe alesu, fiindu inse prea teneru, asiediara unu consiliu de statu sub presidenti'a lui Mich. Teleki, pentrucà acela se administre tíer'a si in numele si sub sigilulu aceluia se se faca espeditiunile. Éra acumu Teleki isi batea capulu, cumu se se faca principe alu Transilvaniei, éra apoi cà unu nemultiamitoriu ce era, pe tenerelulu Apaffi se'lu scamoteze afara din principatu. Deci elu trimise la imperatulu nemptiescu in secretu pe Pavelu Nagy, care era omu credintiosu alu seu si mai apoi se facuse patriotu bunu, cu misiune, cà se solíciteze principatul pentru densulu si se asigure pe ministeriu, cà elu (Teleki) va conserba tíer'a in fidelitate catra imperatulu nemptiescu. Intr'aceea Ddieu inca s'a fostu saturatu de multele lui factiuni; pana se re'ntórse Pavelu Nagy, Mich. Teleki perise**)."

Dupa acestea cronicariulu descrie batali'a dintre

*) Adica din latinesce, cà acca limba o sciá. Not'a c.

***) Acestu cronicariu candu vorbesce de boieri mari, inse blastemati, nu dice cà au moritu, ci cà au peritu (el vesze, el veszett). Intocma asia vorbesce si astadi una parte din secui si mai tóta romanimea transilvana. Not'a comp.

Zernesci si Tohanu si rezultatele ei in modulu urmatoriu:

„Parte mare din regimente apucaseră a esî din imperiu sub comand'a ducelui de Lotaringi'a in contra francului,  ra preste armat'a remasa in Ungari'a in contra turciloru fu pusu de comandante Ludovicu, ducele de Baden.  ra fiinduc  se latise faim'a, c  turculu ar veni cu putere mare, că se recuceresca Belgradulu serbescu, ducele de Baden alerg  spre apararea acelei cetati;  ra in Transilvani'a remasera siette regimente sub comand'a generalului Haissler. Din acestea pe trei le post  la P rt'a-de-feru spre a fi de custodia,  ra cu patru veni elu insusi in Treiscaune si anume in taber'a dela Buzeu, din cauza că aflase, cumuc  Emericu T k lyi ar sta se tréca prin Munteni'a incóce spre a ocupa domni'a principatului Transilvaniei. Un'a parte a trupeloru transilvane esise cu ducele de Baden sub comand'a lui Lad. Gyulaffi;  ra pre cealalta parte adunanduo atatu din comitate, catu si din secuime, o pusera sub comand'a lui Baltasaru Macskási,  ra dupa acésta Mich. Teleki inca veni in tabera, nu de buna voia, ci din porunc'a lui Haissler si fórte tardiu.“

„Inundatiuni cu totul extraordinare de ape au fostu preste totu in tiéra; nu e indoiéla, c  acelea predicea venirea ostiloru straine asupra Transilvaniei. Dupace cantonaramu cateva septemani in castrele dela Buzeu, fiindu si la Branu  ste din scaunulu Murasiului, Emericu T k lyi nu a purcesu pe drumulu Buzelui, ci pe drumulu Branulu, si inaintandu una parte din óstea sa in contra nemtiloru din siantiurile dela Branu, pre acestia si pre murasiani ii taia si i respandesce. In acea d  spre s ra generalulu Haissler joc  la carti cu generalulu Magni si cu Doria, care era colonelu primariu, si isi impluse pelari'a de diumatate cu taleri s  galbini castigati dela ceia, candu éca i adusera scirea. Deci Haissler indata si dete ordinu; armat'a intréga nemtio-secui sca manec  si venindu nóptea pe la Nieni ajunseramu la St. Petru, unde pausaramu pu inu, dupa aceea cu multa inti la ne dusera toema la Branu. Atatu nemtii, catu si ungurii mergea cu mare bucuria si curagiu. Acolo asiedindune in tabera, petrecuramu cateva d le. Dio'a inca paziamu,  ra pe n pste ne mut mu regulatu la altu locu,  ra in taber'a lasata aprindeamu focuri mari, pentruc  inemiculu se nu ne p ta sparge in capu de n pste. Dio'a trecea din ai nostrii catra Branu inainte,  ra inemicii inca esia din acea parte, incatu scaramusiele (batalii merunte, ciocneli) era ne'ncetate.“

„Vaivodulu Munteniei intretienea corespondentia secreta cu generalulu Haissler; acela ii impartasi tóta intentiunea lui T k lyi si numerulu ostiloru lui si i d  consiliu, c  se nu stea la bataia cu asia pu ini cati are densulu, din cauza că ei sunt multi. In adeveru, c  in cele patru regimente abia era dóua mii de ómeni, eu de multe ori iam si numeratu dupa companii (escadr ne). Multi din acele regimente era comandati la Buzeu, in pasulu dela Brescu, in Ciucu,

langa bagagiulu  stei si la alte locuri. Haissler incredienduse in fortun'a de pana acumu a n ntiului si luandu'si de ecsemplu pre acei generali, carii cu  ste pu ina au sfarmatu adesea mari poteri turcesci, voindu mai virtosu a rivalisa cu generalulu Veterani, carele cu dóua regimente de calareti si cu cinci-sute lobonti de trei ori bată la Segedinu preste siesedieci de mii (?) turci, incredienduse si in secui, carii pe atunci inca mai avea renume de ostasi buni, fiinduc  din acestia era multă in tabera cu elu, se decise că se dea peptu cu T k lyi. Mich. Teleki inca ajunse la Branu, unde i d se lui Haissler, c  se nu accepte batali'a, ci se se retraga si se si chiamo langa sine regimintele dela P rt'a-de-feru, pentruc  se aiba poterile unite;  ra din cetati inca se aduca in castre arme de focu, pentruc  Haissler avea numai dóua tunuletie mici (piulitie). Numai asia se cerce fortun'a bataliei. Haissler inse credindu, c  mentea sa i este lui de ajunsu, pazea bine din partea Branului, c  déca T k lyi ar intra pe acolo, la locurile strimte se'lu intempine si se'lu sfarme usioru, ceea ce era se se intemple, déca elu ar fi venitu din acea parte. Emericu T k lyi inse fiindu si elu ostasiu invetiatu si pat tu, nu era nebunu, c  se intre prin locuri asia strimte; deci elu folosinduse de stratagema, dispuse cercetarea in secretu a caliloru muntene,  ra pe vaivodulu Munteniei (pe care nu'lu iubea), ilu las  acilea cu óstea sa si cu una parte de turci, poruncindule, c  pana la re'nt rcerea sa se intretina ne'ncetatu batai'a; T k lyi inse nu spuse nimenui vointi'a sa, de catu numai sardariului turcescu. Dupa acestea elu isi trec  óstea pana atrei'a d  preste locuri si pe cali atatu de selbatice si prin raped sie de munti, pre unde nici-odata n'a trecutuu vreunu calaretiu si d ra nici pedestru*). Calaretii potea trece numai unulu cate unulu, si t rinduse in genunchi si legandu lemne de c dele cailoru, descinsera incetisioru in valile cele largi. Haissler nu sci  nimicu de acestea, pentruc  de si elu era ostasiu mintosu, de si a spionatu impregiuru, c  se afle, déca este pe aprópe vreunu locu de asia, in catu inemiculu se se p ta stracura in tiéra, necredindu inse nimeni, că ar potea se intre cineva pe acelea locuri munt se, ascurara pe generalulu, c  se nu fia ingrijatu. Dupa ami di in 21. Augustu, fiindu noi calare,  ra generalii impreuna cu Teleki uitanduse de pre stanc'a dela Branu, cumu se batu ambele osti, pat rolele care fusesera spre Zernesci si pre care anteposturile  stei lui T k lyi le atacasera, aducu scirea, cumuc  inemiculu a petrunsu in tiéra. Atunci Haissler indata veni in confusiune si dandu semnu cu bucinulu, pe intr g'a  ste n ntio-ungurésca ne dusera in fuga spre Zernesci. Pre candu

*) Noi cunóscemu din esperienti'a de tóte d lele loculu si regiunea, pe unde s'a stracuratu atunci T k lyi in tiéra. Acestea locuri sunt fórte amblate de romanii nostrii, ce e dreptu, nunai pedestru si calare, inse anume v r'a, fara nici unu perichu de viétia. Vai inse de acea trupa, pe care o ar strimtora cineva in acea chiaie de munte.

ne apropiamă de Tohanu, éca tatarii au si datu focu satului, carele ardea infricosiatu. Era in taber'a n'óstra unu boieru din Munteni'a, anume Balacénu, carele se casatorise cu fiic'a lui Sierbanu voda, éca dupa mórtea aceluia facenduse domnu Constantinu Brancovanu, de fric'a acestuia emigrase cu soçi'a sa in Transilvani'a, si amblá petitionandu pe la imperatulu nemtiescu, cá se'lu faca domnu in Munteni'a, cá apoi elu va rupe tíer'a de catra turci si o va inchina imperatului. Haissler avea porunca, cá se'lu duca in tíera (pe Balacénu). In adevéru cá acesta era scopulu, cá déca vomu bate pe Tökölyi, se intramu; Ddieu inse nu a voitu, ci in acea batalia fuseramu batuti noi; sarmanulu Balacénu inca perí acolo, soçi'a sa si fiu-seu pana in dío'a de astadi petrecu in ecsiliu la Brasiovu, impreuna cu fiulu lui Sierbanu si cu soçi'a acestuia. Acestu Balacénu avea dóua batalióne unguri si romani, ostasi buní si curagiosi, pe care'i intretienea cu spesele sale. Elu cerú voia dela Haissler, cá se ia la fuga pe tatarii ce aprinsera satulu. Haissler ilu lasá. Balacénu se si duse si dandu peptu cu ei barbatesce, taiá din ei mai multi si 'i scóse din satu. Acú óstea lui Tökölyi era in vederea n'óstra, pentrucá ea stá deasupra Zernesciloru totu in cete regulate. Haissler inca raliá ostile nemtiesci, si — avendu doi iesuiti, aceia le facea rugatiuni din compania in compania, apoi tienendu a mana cate unu crucifescu, mergea inainte; ambii au si peritu acolo. Din contra fiindu cu noi unu popa reformatu, acela scóse palo-siulu si asia mergea cu noi asupra inemicului; acesta si scapá cu viétia prin fuga. Intr'aceea fiinducá ventulu suflá dreptu in fati'a regimentelorú, Haissler le intórse in flanca. Atunci toema déca Tökölyi nu ar fi sciutu numerulu nemtiloru, a potutu numera inca si pre corneti. In frontu stá óstea nemtiesca, éra la dosulu acesteia óstea transilvana. Tökölyi isi porní óstea sa catra Zernesci si o raliá pre siesu. Óstea secuiesca incependu se strige numele lui Isusu, voia se mérga fara comanda dreptu asupra inemicului, de si era inca departe. Teleki alergandu inainte loru, ii sudú si asia se linistira. A si fostu nebunia a posta óstea usióra in dosu; pentrucá de o ar fi comandatu pentru primulu atacu, pana se aflá in acea tervóre mare, mai cá ar fi spartu pe jupanulu turcu cu lancile. Haissler venindu in frontulu óstei n'óstre, díse latinesce: „Dvóstra veti avea indata una petrecere frumósa. Vetí vedea dv., cumu o voru lua turcii la fuga, pentrucá nu voru potea suferí foculu nostru. Dvóstra apoi cu scirea lui Ddieu se'i persecutati si taiati; éra de s'ar intempla, cá se ve respinga, dv. se nu veniti dreptu spre regimente, ci in flanca, eu apoi ii voitu respinge éراسي.“ Éra Teleki incepú: „Transilvaneni ostasi bravi, acumu e tempulu, in care luptandu cu barbatia in credinti'a catra Maiestatea sa imperatulu nostru, se ne castigamu nóua si posteritátei n'óstre pace si libertate duratória si lauda mare, éra casele, soçiile si pruncii nostrii se'i aparamu de sierbitutea turcésca si de tirani'a acelu blastematu de

Tökölyi, pentrucá déca nu ne vomu porta barbatesce, inca si posteritátea n'óstra va cadea in iobagia perpetua. Nici-odata némtiulu nu va lasa Transilvani'a la turci, pentrucá Ungari'a are armata mare si tare, care va intra indata si va scóte afara pe turci. Éra pentrucá se nu'mi impute nimeni, cá eu cá generalu ce sunt alu tíerei, m'asi fi ascunsu, éca'mi aduseiu acésta barba alba in midioloculu dv'óstra, gat'a fiindu a si morí aici.“

„Intr'aceea Tökölyi luá urmatóriele dispusetiuni: In contra stengei n'óstre naintá un'a linia lunga, éra in contra aripei n'óstre din drépt'a trimise tatarii si curuti numerosi, pentrucá se ne incongiure. Haissler vediendu acésta, comandá pre Doria cu siese companii in contra tatariloru, éra Teleki inca trimite cu Doria treisprediece companii din óstea secuiesca sub comand'a lui Mich. Henter, (care inse era unu mare intrigantu, rapitoriu si porcu de cane*). Tatarii o luara la fuga inadinsu dinaintea loru, éra acestia de bucuria ii luara la góna, pana ce'i impreunara cu óstea turcésca, ce 'i asteptá in linia de batalia. Ací apoi secuii s'au si strimtoratu asia, incatu nu se mai potura intórce. Tökölyi adica si turcii obserbandu atunci, cá prin departarea companiloru arip'a stenga a nemtiloru s'a raritu, se rapedíra cu iutiéla mare in numeru cá de siese mii cu treidiece si dóua stéguri inainte si dreptu asupra frontului. Nemtii, de si avea numai dóua linii, ii asteptara pana la un'a distantia mica, apoi ii salutara din puscí cu atata barbatia, incatu eu numeraiu nóua stéguri, care dintr'odata cadiura la pamentu, éra apoi precumu am audítu mai tardú, au cadiutu si dintre turci pe siguru cá la doua sute; ceilalti inse trecendu preste trupurile mórte, au strabatutu p'intre linii si au adusu pre nemti in disordine. Atunci secuii vediendu, cá turcii au spartu prin nemti, nici cá 'si mai ridicara macaru lancile, ci cu sgomotu infricosiatu o tulira la fuga. Vediendu nemtii, cá secuii fugu, incepura a se retrage si ei. Acú generalulu Haissler inca o luase la fuga, éra turcii fugarea si taiá pe nemti si pre secui; éra pe cele siese companii nemtiesci, care se strimtorasera cu Doria, le-au prinsu arip'a stenga a turciloru. Doria stringéndu'si mic'a óste la unu punctu, din desperatiune tienú aprópe una óra lupta atatu de inversiunata, incatu atatea mii de turci, tatarii si curuti nicidécumu nu era in stare se o sparga. Haissler potea se scape in pace, elu inse vediendu din dealu, cu cata bravura se bate cét'a remasa cu Doria, fiindu'i rusíne de fuga, se re'ntórse cu puçini ai sei la loculu luptei; acolo inse cadiú in manile tatariloru, din cauza cá dupace alergase multu, ostenise si elu si calulu seu. In fine sparsera sí companiile, care era cu Doria, taiandu pre mai multi, ceilalti remanendu umeru la umeru si puscandu ne'ncetatu, scapara batenduse pana la noi. Pe Doria inca'lu prinsera tatarii, ilu batura bine cu biciulu si legandu'i man'a de cód'a unui calu,

*) In originalu asia: gonosz, factiosus lator ember.

asia alergà unu tataru cu elu p'ací incolo. Tökölyi 'i rescumperà pre ambii (pe Haissler si Doria) cu banii sei, si 'i tienù cu tóta onórea. In acea batalia perí generalulu Norcher, care era omu mare si grasu; éra Magni scapandu vulneratu (ranitu), ajunse aici in Barci'a la comun'a Hermanu, unde cunoscèndu'lu sasii, ilu insielara cá se se ascunda in castelu, éra acolo ilu asasinara tocandu'lu in capu cá pe vai de elu, din care cauza sasii au si platitu cateva mii de fiorini. Balacénu inca a cadiutu in acea batalia, éra Domnulu Munteniei punendu se'i taia capulu, ilu trimise turciloru la Constantinopole. Dintre oficiarii turcesci au cadiutu mai multi agali impreuna cu sardariulu."

"Totu aici se periclità si Mich. Teleki. Elu avea unu calu fórte placutu, anume Colomanu, pe care'lu tinea totudeauna pentru necesitatea cea mai din urma, pentrucà era fórte curagiosu si alergatoriu bunu. — Acestu calu impedecanduse intr'una claiá (cruce) de grau, cadiù cu elu, candu apoi turcii ajungèndu'lu si nesciendu cine este, pentrucà jalindu pe principele era inbracatu in negru, ilu taiara urítu in mani si in fatia, ilu si impuscara, apoi dupace morí, ilu despoliara de totu. Éra in urmatóri'a dí, pre candu ei despoliá celelalte cadavre, se latí faim'a, cá si Mich. Teleki ar fi cadiutu. Atunci Tökölyi trimise cu ómenii sei pe Ioanu Komáromi, carele a fostu secretariulu lui Teleki si cadiuse din batalia in captivitate, pentrucá se 'i caute corpulu. Din caus'a scarnaveloru rani din fatia mai multu tempu nu'lu aflara; in fine fiinducà din caus'a scorbutulu ii cadiusera toti dintii, cautandu'lu in gura si ne aflandu nici unu dente, asia sciura, cá acela e corpulu lui Mich. Teleki. Tökölyi puse de imbracara cadavrulu cu camasia si ismene din ale sale si facèndu'i unu sieriuu ordinariu, ilu trimise la soçi'a lui in Gurgiu (Görgény). Ómenii cariu'lu dusera cu carulu postei, in acea calatori'a isi batura jocu in totu modulu de trupulu lui. Asia 'i platí Ddieu si lui pentru multele fara-delegi comise asupra boieriloru din Transilvani'a, pe cari'i perdù spre mare dauna si spre ruin'a tieriei; asia se impliní asupra lui profeti'a popei Magyari."

Dupa acestea Cserei spune cu deameruntulu, cumu a scapatu de mórte elu si altii cá prin minune, cumu au ajunsu in urmatóri'a deminétia prin padurile dela Sînc'a la Fagarasiu, unde Stefanu Apor convenindu cu Grigorie Bethlen, vorbí multe de tóte, apoi o tulí preste Oltu catra Clusiu, éra ceilalti secui se re'n-tórsera pe la scaunele loru.

In urmatoriulu Nr. vomu cunósce portarea si actiunea lui Tökölyi, cá resultatu alu bataliei dela Zernesci.

(Va urma).

Populatiunea monarchiei austriace dupa nationalitati.

Dupa datele statistice din marele principatu alu Transilvaniei publicate in acésta fóia prin d. dr. Brote, amu simtítu trebuinti'a de a mai pune sub ochii le-

ctoriloru nostrii inca si alte cateva cifre din cele culese si constatate totu pe cale oficiale, apoi publicate in estrasu de dn. Hugo Fr. Brachelli, profesoriu la institutulu politechnicu din Vien'a.

Regimulu culesese acelea date in a. 1864 si 1865, prin urmare cu 4 ani nainte, pre candu Veneti'a inca nu era perduta. Dn. Brachelli stergèndu cifrele adunate din acea provincia, isi compuse grupele sale in a. 1868 numai din celelalte provincii remase la cas'a Habsburg-Lotaringi'a. Din acelea grupe noi scótemu aici numai urmatóriele:

In provinciile reprezentate politicesce in parlamentulu de astadí din Vien'a, adica in Cislaitani'a, se aflá in a. 1864 pe 5453 miluri patr.

locuitori 19,602,736

In provinciile reprezentate la Pesteá

pe 5584 mil. patr. numai 14,830,154

Totalu: 34,432,890*)

Prin urmare in Cislaitani'a locuescu pe unu milu patratu cate 3595; din contra in Translaitani'a numai cate 2534 suflete.

Cu respectu la populatiunea monarchiei intregi, aceea si dela 1808 incóce cresce pe fiacare anu numai cu cate una fractiune de 0.7 procente.

Din tóte cifrele oficiali statistice publicate de dn. Brachelli sunt dupa a nóstra opiniune cele mai interesante acelea, in care populatiunea se distinge si grupéza dupa nationalitatile genetice, séu cá se dicemu asia, dupa rase (soiuri).

Dupa acésta categoria populatiunea austriaca in a. 1864 se arata asia:

	In Cislaitani'a	In Translaitani'a	In armata	In monarchi'a intr.
Germani	6,963,000	1,670,000	150,000	8,783,000
Cechi, Moravi, Slavaci	4,638,000	1,763,500	110,000	6,512,400
Poloni	2,340,000	—	40,000	2,380,000
Ruteni	2,490,000	450,500	45,000	2,985,000
Sloveni	1,130,000	57,600	15,000	1,203,600
Croati si Serbi	548,000	2,321,000	47,000	2,916,000
Magiari	13,000	5,312,800	75,000	5,400,800
Italiani, Friauli, Ladini	580,600	1,500	7,000	589,100
Romani	201,900	2,635,100	47,000	2,884,000
Israeliti	682,600	428,500	10,000	1,121,100
Tigani	—	149,800	3,000	152,800
Bulgari	—	26,000	500	26,500
Armeni	5,900	10,600	500	17,000
Albanesi	1,500	2,000	—	3,500
Greci si Macedorom.	2,100	1,000	—	3,100
Alte sementii strain.	3,600	100	—	3,700

Sum'a: 19,603,000 14,830,000 550,000 34,983,000

Toti barbatiu practici, cunoscatori de tieri si pópra, la vederea acestoru cifre se invoiescu in reflectiunea loru, cá acestea cifre, de si oficiali, nu numai cá nu sunt ecsacte, ci cá ele stau departe de numerii carii se afla in realitate. In mani'a toturoru incercariloru de a castigá in Austri'a date statistice ecsacte, totusi acestu scopu nu s'a potutu ajunge nici

*) In acésta suma armat'a nu este coprinsa.

pana astadî. Că se tacemu de nenumeratele celatiuni cate se facu chiaru in familii, mai alesu de fric'a recrutariloru, tristele rivalitati nationali si confesionali, adesea lenea si nepasarea unoru comisiumi de con-scriptiune, provocara in multe provincii falsificari saritorie in ochi. Asia de ecsemplu noi scimu din alte combinatiuni de cifre, cumucă romanii (dacoromanii, séu cumu le dîcu acumu in Vien'a cea oficiala, Ost-Romanen) in monarchi'a intréga trecu cu cateva sute preste trei milióne; atata si mai multu nu, inse nici mai puçinu, éra in acésta cifra nu se coprindu cei renegati.

Cu tóte acestea cifrele grupate mai susu sunt si remanu de mare interesu in mai multe respecte; lipsesce numai, cá ele se mai fia comentate si cumu amu dîce ilustrate inca si cu alte cifre, pentrucă fiacare dintre noi se tragemu din acelea invetiatur'a fórte seriósa, pe care suntemu oblegati a o trage neaparatu sub pedéps'a unei penitentie grele si póte prea tardie.

In Cislaitani'a din 1000 jugere de pamentu sunt necultivate séu necultivable numai 104
Din contra in Translaitani'a remanu 156
In Cislaitani'a era industriari (profesionisti si fabricanti) 357032
In Translaitani'a numai 148050
In Cislaitani'a era comercianti si speculanti 338299
In Translaitani'a numai 111973
In Cislaitani'a era 2325 machine de aboru cu potere miscatória de 35,837 cai.

Din contra in Translaitani'a se aflá numai 480 machine cu potere de 8134 cai.

Poterea unui calu se considera in mechanica = poterei unui numeru de 21 barbati. De aici urméza, cá pana in a. 1864 machinele in Cislaitani'a lucrá catu 720577 barbati, éra in Translaitani'a numai catu 170814 barbati. Preste acésta se mai cuvene a insemna, cá cele mai multe machine lucra dí si nópte preste totu anulu, chiaru si in serbatori, afara de 5 séu 6 din cele mai mari, éra duminecile unele pana la amiadî, altele tóta dio'a.

In Cislaitani'a la distantia de cate 9 miluri se venea 1 milu de cale ferata; din contra in Translaitani'a numai la cate 18 miluri era unu milu de cale ferata.

Importante si pline de cea mai seriósa invetiatura sunt datele statistice, care ne infatiosiaza nóua starea instructiunei publice din ambele parti ale monarchiei austriace.

Dupa acelea date scólele populare stau asia:

In Cislaitani'a pentru 1960300 locuitori era 11550 scóle populare séu elementarie cu 33524 docenti si 1 milionu 657639 scolari si scolaritie. De altmintrea prunci si prunce in etate de a poté merge la scóla era 2218184, prin urmare nici in Cislaitani'a nu mergu toti prunci la scóla; intr'aceea se nu uitamu, cá de Cislaitani'a se tiene si Galiti'a, Bucovin'a, Dalmati'a,

Carinthi'a si Carnioli'a, unde elementele negermane sunt multu negrijite.

In Translaitani'a pentru 14830000 locuitori era in 1864 16164 scóle cu 28001 docenti si 1161494 scolari si scolaritie din 1404378 indatorati a merge la scóla.

Din acestea s'ar para, cá in Translaitani'a aru fi mai multe scóle populare; aici inse trebuie se distingemu strinsu intre tieri si tieri, de unde apoi ar urma, cá se ne tragemu paralele separate, de eca. intre 2 milióne locuitori din archiducatele Austriei si intre Transilvani'a, intre Boemi'a si Ungari'a propria, candu diferenti'a s'ar arata in adeveru spaimantatória pentru noi.

In Cislaitani'a cu finea anului 1864 era 94 gimnasia de umanióre cu 30314 scolari si 46 scóle reali cu 11446 scolari, cumu si 6 gimnasia reali cu 1081 scolari.

In acelasi tempu dincóce in Translaitani'a era ce e dreptu, 142 gimnasia cu 30000 scolari, inse numai 25 scóle reali cu 9195 scolari si unu gimnasiu reale cu 57 scolari.

Cislaitani'a are 6 universitati, in care la a. 1866 era 6981 studenti. In Translaitani'a numai 2 universitati, in Pesteá cu 1726 si in Agramu (Zagrabia) cu 88 studenti.

In Cislaitani'a sunt 6 institute politehnice, in care la 1866 era 197 profesori si 2716 studenti. In Translaitani'a este numai 1 politehnicu in Bud'a cu 29 profesori si 273 studenti.

Ne aducemu amente, cá noi mai publicaseramu date statistice de natura acestora inainte de acésta cu vreo cinci ani in duoa diaria romanesce; tînemu inse mente si atat'a, cá multi ómeni le trecu cu vederea, cá si cumu acelea aru fi nesce jucarii din scólele elementarie. De cateori se mai memoramu óre, cá sciinti'a este potere; de cateori se mai citamu cunoscutulu adeveru: Mens agitat molem! Sunt cateva provincii din Cislaitani'a, care intrecu departe pre tóte celelalte provincii ale intregi monarchii in tóte ramurile sciintieloru si ale arteloru, in comerciu si industria. In acelea provincii vei afla si alte institute de cultura, precumu sunt cele militare, nautice, agromice, montanistice etc. etc., pre care astadata nu le mai scótemu si aici in cifre. Cu tóte acestea este adeveritu pe deplinu, cá chiaru provinciile austriace, care ti s'ar para cá au ajunsu la culmea culturei omenesci, se afla remase departe pe urn'a altoru tieri ale Europei apusene. Óre inse cumu stamu noi in fati'a acestui adeveru?! Déca insasi capital'a monarchiei austriace cu aprópe 700000 locuitori ai sei mai are inca se invetie fórte multu dela straini si invetia ne'ncetatu si necurmatu, apoi ce ne astépta óre pe noi?

„De ani duóadieci incóce, adica de candu Provedinti'a si Europ'a luminata ajutá si romaniloru a si recastiga una parte din libertatile cuvenite loru, au facutu si ei totu ce au potutu pentru asecurarea vietii loru nationale.“ Camu acesta e respunsulu ste-

reotipu, pe care ni'lu damu unii altora mai alesu de cinci ani încócc. Bunu respnsu pentru a ne consola unii pre altii in multele nóstre calamitati; pecatu numai si éراسي pecatu, cà acelu respnsu pate una multíme mare de esceptiuni. Sunt vreo patru luni, de candu cateva diaria mari din Bud'a-Pestea ne mai voindu se ascunda piscic'a in sacu, o spunu pre fatia si in audiulu lumei, cà de trei ani nu numai scólele, ci populatiunea intréga fara multa distinctiune, in locu de a propasi in cultura preste totu, mai virtosu repasiesce intr'unu modu infricosiatu. Acestu veridictu alu diaristicei din capital'a Ungariei in casu de a coprinde in sinesi adeveru, ar fi din tóte punctele de vedere unulu din cele mai intristatórie si umilitórie. In totu casulu elu merita, cà se fia luatu in cea mai de aprópe consideratiune; cu alte cuvente: noi cá si altii, séu mai bine, noi mai multu decatu oricare altii suntemu datori a ne adresa catra noi insine si a ne intreba in fric'a lui Ddieu si in cugetu curatu, déca inaintamu séu repasímu, séu incaí cà numai catu stamu pre locu, ceca ce inca ar fi unu lucru fórté intristatoriu. Se ne luamu sam'a prea bine, cà tocma retragerea nóstra de pre terenulu pre catu lunecosu, pre atatu si sterpu alu lupteloru strinsu politice din dilele acestea, ne impune obligatiunea indoita si intreita, de a trece prin revisiune severa tóte celelalte actiuni ale nóstre; éراسي de cumuva amu afla, cà in adeveru asia numit'a lene romanésca a inceputu a ne impinge spre repausu, spre dulce far niente, se ne impulpamu iute, se o scuturamu catu colo, se apucamu barbatesce inainte pre tóte calile, cate ducu de siguru catra adeverat'a cultura si fericire. Cumu stamu in punctulu moralitatei? Cumu ne stau scólele? Cumu, ne mai cultivamu pamentulu? Care este industri'a nóstra? Care ne este comerciulu? Pana in catu ne pasa de limb'a si literatur'a nóstra si catu ne place a sacrifica in favórea ei? La acestea si alte asemenea intrebatiuni avemu se ne damu noi insine respnsu curatu si respicatu. Nu voimu se negamu nici se micioramu nimicu din cate s'au facutu pana astadí in favórea conservarei si a onórei nóstre nationale; voimu inse si trebue se reducemu tóte cate s'au facutu, la adeverat'a loru valóre, pentrucà ar fi vai de noi, déca sedusi de nu sciu ce vanitate, amu voi se ne legamu noi insine ochii si se nu recunóscemu, cà pre langa cate s'au facutu pana astadí, se mai potea face multe bune si salutarie. G. B.

Asecuranti'a in contr'a focului.

In tierile luminate ómenii isi asigura in contr'a focului nu numai case si ólate (cladiri de prin pregiuru), ci si mobiliile si chiaru vestmentele, paturile si tóte uneltele, cerealia, nutretiu, care precumu le au. Societati mari cu capitaluri de multe milióne iau asupra'si garantia, cà déca vei plati una tacsă relative fórté mica, in casu de a-ti arde averea, te voru des-

dauna cu sum'a pentru cata te-ai asecuratu. In acelea tieri inse ómenii isi asigura chiaru si viéti'a in favórea clironomiloru, corabiile pe apa si totu feliulu de marfa. In tierile nóstre ómenii parte mare mai simtu unu feliu de aversiune, séu cumu dicu medicii, idiosincrasia, in contr'a asecurantieloru. Caus'a principala din care se póte esplica mai bine acésta aversiune, este lips'a totala de informatiunea poporului in acestu punctu, cá si in multíme altele. Pana astadí poporulu vede in acelea tacse de asecuranti'a unu feliu de contributiune noua, éراسي de contributiuni ii este acru sufletulu. Mai sunt si alte cause, intre care noi astadata mai atingemu inca numai blastematia criminala, cumucà de cativa ani încóce, in unele comune rurale, in care ómenii incepura a se asecura in contr'a focului, la unulu séu duoi ani esindu focuri, au arsu nu numai cladirile asecurate, ci si ale altoru multi, carii nu le asecurasera. Cateva cercetari criminale au scosu la lumina, cà unii dintre cei asecurati detera ei insii focu la obiectele asecurate. Din acésta cauza societatile de asecuranti'a nu numai incepura a face dificultati mari la platirea sumeloru prevediute in politie, ci dela unele comune nici cà mai voiescu se primésca tacse de asecuranti'a, éراسي intr'aceea cei convinsi de crim'a tetiunariei voluntarie fusera trimisi in temnit'a tierci dela Gherla.

In Transilvania s'au intemplatu de ecs. in a. 1867: 644 pericole de focu. Daun'a causata prin acelea s'a pretiuitu la sum'a de val. austr. fr. 922,964, éراسي cei pagubiti au luatu din acésta suma cá despugubire dela societatile de asecuranti'a numai sumasiór'a de v. a. fr. 19,443, din cauza, cà din cei arsi se asecurasera numai unii si adica numai pentru atata sumasióra. Déca s'aru fi asecuratu toti, era se'si ia cu totii cate una suma, cu care se'si restaure cladirile loru cele arse. In acelea 644 focuri s'au perdutu si 10 vietii de ómeni.

Se póte presupune fara temere de eróre mare, cà luandu díece ani unulu cu altulu, sumandu apoi la unu locu tóte daunele, cate se facu in Transilvania in fiacare anu prin focuri, si impartíndu sum'a totala prin 10, va esi pe fiacare anu sum'a de cate 1 milionu cá dama efectiva causata prin focuri, prin urmare in 10 ani 10 milióne.

Acú e intrebarea: care este tacs'a anuala, cu care cineva isi póte asecura una avere de 1 milionu fiorini. Acésta tacsă este fórté feliurita, adica dupa calitatea cladiriloru de un'a parte, éراسي de alt'a, dupa cumu se asecura in cutare comuna numai unii membrii, séu comun'a intréga, si dupa cumu apoi in acea comuna tóte cladirile sunt de pétra si coperisiele cu tiagla, séu numai una parte, éراسي altele sunt cu síndila, séu tocma cu paia. In totu casulu inse cu 5 pana in 7 mii fiorini poti asecura 1 milionu; pentru cá déca ti-ar arde averea, societatea se ti-o puna éراسي la locu.

Pentrucà conducatorii si luminatorii poporului se aiba de indemana unu conspectu limpede asupra

tacseloru de asigurantia, vomu reproduce si noi aici trei tabele din cele alaturate la statutele banței de asiguratiune reciproca, cunoscuta sub nume de **Transilvani'a**, cu resiedinti'a in Sibiiu. Acela, care pre langa acestea tabele nu'si va pregeta a'si castiga si statutele publicate romanesc in Sibiiu la 1868, aflandu totuodata, ca la acea banca functioneza si pana acumu patru barbati romani, ale caroru persoane suntu una garantia mai multu pentru prosperitatea acelei banței, unulu ca acela d'icu, va sci ce se spuna poporului, cumu si unde se'lu indemne a'si asecura averea sa in contr'a elementului infricosiatu. G. B.

TARIFA DE PREMII.

Despartimentulu asiguratiunei reale-speciale.

Pentru un'a suta florini (100 fl.) v. a. pretiu de asiguratiune pe timpu de unu anu.

CLAS'A I. a)

In cetati cu coperisie si ziduri mai cu sama din materialu solidu:

1. pentru cladiri cu coperisiiu de ti'egle 12 pana 20 de cr.
2. " " " " " " s'indile 40 " 60 "
3. " " " " " " paia 80 " 100 "

CLAS'A I. b)

In alte locuri cu coperisie mai multu din materialu solidu (trainicu).

1. pentru cladiri cu coperisiiu de ti'egle 25 pana 40 de cr.
2. " " " " " " s'indile 60 " 80 "
3. " " " " " " paia 100 " 150 "

CLAS'A II.

In locuri cu coperisie mestecate:

1. pentru cladiri cu coperisie de ti'egle 45 pana 60 de cr.
2. " " " " " " s'indile 80 " 100 "
3. " " " " " " paie 150 " 200 "

Ca coperisie de ti'egle se privescu si coperisiele de metalu, ardezia, asfaltu si pasta de petra.

Cu coperisiele de s'indile se punu intr'o categoria: lemnu, scanduri si dronitie.

Cu coperisiele de paia se punu intr'o categoria: stufu, trestia, impletituri de trestia.

Escepte dela tarifa ac'est'a sunt edificiele de fabrice de totu felulu, ale caroru masine sunt in lucrare. Pentru astufeliu de stabiliseminte 'si retiene societatea dreptulu de-a modifica in modu corespundietoriu putetiunile tarifei.

O miciorare a premiilor pote avea locu la asiguratiuni de biserici, manastiri, curti preotiesci, casteluri, vile si edificie de locuintia domnesci. Miciorarea inse nu pote fi mai mare, decatu cinci procente, deca se afla astfeliu de obiecte in locuri de clas'a I., si nu mai mare de diece procente, deca se afla acele in locuri de clasa II.

Alte abateri dela tarifele de premii potu ave locu numai la aprobarea expresa a administraturei supreme a societatii.

Tacsele de timbru, pentru asiguratiune, trebuie

se le plat'asca in deosebi membrulu, asemenea are elu de-a raspunde pentru spesele scrisului si ale materialulu o rebonificare, care inse nu pote fi mai mare, decatu cinci procente a premiulu anualu.

Despartimentulu pentru asiguratiuni reale-comunale.

Pentru un'a suta florini (100 fl.) v. a. pretiu de asiguratiune pe timpu de unu anu.

CLAS'A I.

In locuri, cu coperisiele in numeru precumpanitoriu solide:

Despartimentulu 1.

Pentru coperisie din materialu solidu (tare) 15 pana 25 cr.

Despartimentulu 2.

Pentru coperisie din materialu cruđu (slabu) 60 pana 80 cr.

CLAS'A II.

In locuri, cu coperisie mestecate:

Despartimentulu 1.

Pentru coperisie din materialu solidu 35 pana 50 cr.

Despartimentulu 2.

Pentru coperisie din materialu cruđu 100 pana 150 cr.

CLAS'A III.

In locuri, cu coperisie in numeru preponderantu din materialu cruđu:

Despartimentulu 1.

Pentru coperisie din materialu solidu 60 pana 80 cr.

Despartimentulu 2.

Pentru coperisie din materialu cruđu 200 pana 300 cr.

Ca coperisie din materialu solidu se privescu: coperisiele de ti'egle, metalu, ardezia, petra s. a.

Ca coperisie din materialu cruđu se privescu: coperisiele de s'indile, lemnu, scanduri, dronitie, paie, stufi, trestia, impletituri de trestia s. a.

Pentru comune, care se tienu anume de despartimentulu asiguratiunei speciale (partea II. sect. I. art. 11) si particip'eza la asiguratiunea comunala se ia de norma tabel'a de premii A. si se pote concede la aplicarea ei unu scadiementu de cinci procente.

Tacsele de timbru pentru asiguratiune, are a le plat' fiacare participatoriu la asiguratiunea comunala in deosebi, asemenea are de a raspunde pentru spesele scrisului si ale materialulu o rebonificare, care inse nu pote fi mai mare decatu cinci procente din sum'a premiulu anualu.

Despartimentulu pentru asiguratiuni mobile.

a) Pentru obiecte sub coperisiiu:

La asiguratiunile de obiecte miscatore, care se afla sub coperisiiu, suntu de a se aplica tabelele pentru asiguratiuni reale sect. I. A. si B.

O micșiorare a acestor premii de clasă p $\acute{o}$ te avea locu:

1. La asecuratiunile depositelor de marf $\acute{e}$ si de proviziuni fara periculu de focu, d $\acute{e}$ ca acele se afla josu in localitati bolnite, ori in pivnitie provediute cu usi de feru si table la ferestri. Scadiementulu se p $\acute{o}$ te concede pana la 25% $_0$;

2. la asecuratiuni de marf $\acute{e}$ fara periculu de focu s $\acute{e}$ u proviziuni in cetati (tabel'a A, clas'a I. a), d $\acute{e}$ ca zidirea, in care se afla depozitele, suntu de materialu scutitu de focu, adeca preste totu din materialu solidu si coperite cu ti $\acute{e}$ gle. La aceste se p $\acute{o}$ te concede o scadere pana la 15% $_0$.

b) Pentru depozite sub ceriulu liberu: (f $\acute{e}$ nu, paie, papusioiu s. a.)

Pentra un'a sutu florini (100 fr.) v. a. pretiu de asecuratiune pe timpu de trei luni:

1. Pentru f $\acute{e}$ nu si paie in clai s $\acute{e}$ u plosc $\acute{o}$ ne 100 pana 150 cr.

2. Pentru papusioiu in cosiere de gardu ori de lati 80 pana 120 cr.

Obiecte, care se afla la locuri departate dela locuint'a asecuratului, cum pe livedi s $\acute{e}$ u in gradini in departate, se potu asecur $\acute{a}$ numai cu $\frac{3}{4}$ din pretiuu curente si adeca cu conditiunea, ca ceealalta $\frac{1}{4}$ trebue se remana neasecurata pe periculu membrului.

Tacsele de timbru, cari se cuviniu dupa asecuratiuni, are a le plat $\acute{i}$ membrulu separat, asemenea are de a solvi pentru spesele de scrisu si de materialu o rebonificare, care inse nu p $\acute{o}$ te fi mai mare decatu 5 procente ale premiului platitu in bani gat'a.

Nr. 141—1869.

Protocolulu siedintiei lunarie a comit. asoc. trans. rom.

tienute in 8. Maiu c. n. 1869 sub presidiulu ordinariu alu Rev. dn. vice-presied. Ioanu Hanni'a, fiindu de facia ddni membrii II. sa dn. consil. Pav. Dunc'a, dn. senatoru P. Rosc'a, dn. capit. Ioane Bradu, dn. dr. Ioanu Nemesiu, dn. par. si prof. Zach. Boiu, dn. prof. Ioanu Popescu, dn. capit. si cassariu alu asoc. Const. Stezariu, dn. secr. II. Ioanu V. Rusu, dn. bibliotecariu si redact. Nicolae Cristea si dn. advocatu dr. Dumitru Racuciu.

§. 37. Dn. cassariu alu asoc. present $\acute{e}$ za conspectulu despre starea cassei asoc., din carele se vede, c $\acute{a}$ asoc. — dupa subtragerea erogatelor — are in proprietatea sa 39,151 fr. 37 $\frac{1}{2}$ cr. (Nr. protoc. agend. 142).

Se iea spre sciintia.

§. 38. In legatura cu conspectulu cassei mai present $\acute{e}$ za dn. cassariu si unu altu conspectu despre interesele intrate la fondulu asoc. cu 1. Maiu a. c. dupa couponii obligatiuniloru de statu, care interese facu 8 fr. 10 cr., cum si o nota despre couponii obligatiuniloru urbar. banatiane schimbati in suma 19 fr. 28 cr. (Nr. prot. agend. 137 si 138).

Se iea spre sciintia.

§. 39. Secret. II. sub Nr. protoc. agend. 135 si 139 refer $\acute{e}$ za despre banii intrati la fondulu asoc.

dela siedinti'a trecuta, parte c $\acute{a}$ colecte, parte c $\acute{a}$ prenumeratiuni la „Transilvani'a“ si anume:

a) c $\acute{a}$ colecte s'au trimisu prin venerabilulu consistoriu mitrop. din Blasiu sub ddo. 17. Aprilie a. c. Nr. 529, 13 fr. 64 cr. v. a.;

b) $\acute{e}$ r c $\acute{a}$ prenumeratiuni la „Transilvani'a“ au incursu 9 fr.

Se iea spre sciintia.

§. 40. Sub Nrii 136 si 141 ai protocol. agend. se present $\acute{e}$ za testimoniale despre progresulu in studia pre semestr. I. a. scol. cur. alu teneriloru stipendiati ai asociatiunei, anume: Dem. Teodoru si Constantiu Coti, ambii iuristi la universitatea regia din Pest'a.

Se iea spre sciintia.

§. 41. Secret. II. pre bas'a acteloru inprotocolate sub Nrii 127, 130, 131 si 132 report $\acute{e}$ za, cuncea dn. secret. I. G. Baritiu a trimisu restulu esemplariiloru din foi'a „Transilvani'a“ de pre an. tr. si anume 48 esempl. intregi legate in brosiuri, $\acute{e}$ r 13 esempl. din care lipsesce Nr. 15 nebrosiurate si cateva stingerie. Totu cu aceea ocaziune a trimesu si celelalte obiecte literarie indigitate in charthi'a sa din 2. Ianuariu a. c. (vedi si protoc. agend. comitet. din a. cur. Nr. 95).

Conclusu. Raportulu secret. II. se iea spre sciintia si se decide, c $\acute{a}$ esemplariale complete si brosiurate din „Transilvani'a“ de pre a. 1868 se se vendia doritoriloru de a si le procur $\acute{a}$ cu pretiuu de 3 fr. v. a., $\acute{e}$ r cele necomplete se se impartia gratis pre la studentii romani mai lipsiti.

§. 42. Secret. II. in nesu cu conclusulu adun. gen. alu asoc. tienute la Gherl'a in 1868 p. XXIII. pos. 7, in urmarea caruia comitet. se insarcin $\acute{e}$ za a-si tien $\acute{e}$ de strinsa detorintia la fiacare adunare gener. a refer $\acute{i}$ despre toti colectorii in deosebi, cari si cumu si-au implenit deregatori'a incredintiata lor, precumu si pre acelia ai incunosciintia adunarei, cari nemicu n'au facutu in interesulu asociatiunei, face propunerea c $\acute{a}$ se se publice in f $\acute{o}$ i'a asociatiunei lista tuturor colectoriloru asociatiunei.

Dn. dr. Nemesiu considerandu cercustarea, c $\acute{a}$ dd. colectoru nu voru fi avendu la mana list'a membriloru, dela cari aru av $\acute{e}$ de a incass $\acute{a}$ tacsele, propune se se provoce toti membrii asoc. pentru platirea tacseloru restante si ac $\acute{e}$ st'a se se faca din partea secret. II. pre blanquette tiparite. Propunerea dlui dr. Nemesiu este spriginita si de dn. dr. Racuciu.

Luanduse ambele propuneri la discussiune, dupa ce cu privire la membrii, din partea secret. se observ $\acute{e}$ za, ca acelia potu fi cunoscuti ddloru colectoru din conspectele tiparite ale membriloru, trimise in 1866 gratis pre la fiacare membru, prin urmare si dloru colectoru, cumu si din conspectulu membriloru publicati in a. cur. in f $\acute{o}$ i'a asociatiunei Nr. 4, 5, 6, 7 si 8 (a. c.) si c $\acute{a}$ provocari ad personam catra membrii inca s'a fostu trimesu in a. 1864 si 1865: presidiulu punendu la votu ambele propuneri susu amentite, comitetulu cu majoritate de 6 contra 2 voturi decide:

a se primi propunerea antea, resp. a secret. II., inse cu aceea adaugere, ca totuodata cu ocaziunea publicarii acelei liste se se aduca de nou la cunostiinta resp. colectorii susu amentitului conelusu alu adunarei generale dela Gherl'a publicatu degia in Nrii 22 si 23 ai f6iei „Transilvani'a“ 1868 pag. 544 si 551.

Diutarele nationale inca se se r6ge a reproduce in col6nele sale list'a colectoriloru.

§. 43. Dn. bibliotecariu Nic. Cristea in urm'a insarcinarii primite in siedinti'a comitetului din 15. Sept. an. tr. present6za unu proiectu de regulamentu pentru folosirea cartiloru din bibliotec'a asociatinnei, care proiectu cetinduse se decide: a se predá spre esaminare si opinare unei comisiuni alese din sinulu

comitetului in pers6nele ddloru membrii Zach. Boiu, Ioane Popescu si dr. Racuciu, cu aceea, cá dn. bibliotecariu cá autoriulu proiectului cestiuatuu, inca se iea parte la discusiunile comisiunei spre a puté servi cu deslucirile necesarie.

§. 44. Cu verificarea protocolului siedintiei presente se insarcin6za dd. membrii Pavelu Dunc'a, dr. Nemesiu si Zach. Boiu.

Siedinti'a comitet. se inchia la 6 6re d. amiadi. Sibiuu datulu cá mai susu.

Ioanu Hannia mp., I. V. Rusu mp.,
vicepresiedinte. secret. II.

S'a cetitu si verificatu in 11. Maiu 1869.
P. Dunc'a mp. Z. Boiu mp. Dr. Nemesiu mp.

Ad Nr. 141/143—1869 (§. 42).

List'a*) colectoriloru asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu.

Nr. cur.	Cetatea, locul s6u tienutulu	Numele si conumele	Caracteriulu	Locuinti'a	Observatiuni
1	Abrudu	Michailu Cocu Ioanu Galu Alecs. Amosu Tobiasiu	proprietariu administr. protop. protopop. onor.	Abrudu Abrudu Abrudu	denumitu in sied. comit. din 10. Dec. 1861 §. 10. denum. in sied. comit. din 12. Maiu 1863 §. 36. denumitu in sied. comit. din 17. Sept. 1867 §. 84.
2	Alb'a-Iuli'a (Belgradu)	Acsente Severu Nicolau Berghianu Alecsandru Tordosianu Augustu Papu	proprietariu senatoriulu administr. protopop. protopopu	Cricau Belgradu Belgradu Belgradu	den. in sied. comit. din 10. Dec. 1861 §. 10. denum. in sied. comit. din 4. Sept. 1866 §. 72. denum. in sied. comit. din 17. Sept. 1867 §. 84. " " "
3	Aradu	Dr. Athanasiu Siandoru	profesoriulu	Aradu	den. in sied. comit. din 10. Dec. 1861 §. 10.
4	Albacu	Nicolae Ispasu Candrea	jude comunale proprietariu	Albacu Albacu	den. in sied. comit. din 17. Sept. 1867 §. 84. " " "
5	Aiudu	Nicolae Gaietanu	advocatu	Aiudu	" " "
6	Bai'a-mare	Teodoru Szabo	protopopu	Bai'a-mare	den. in sied. comit. din 10. Dec. 1861 §. 10.
7	Beiusiu	Teodoru K6v6ri	directoriulu gimnas.	Beiusiu	" " "
8	Bistriti'a	Gabriele Dorgo Alecsandru Silasi	protopopu	Bistriti'a Bistriti'a	den. in sied. comit. din 17. Sept. 1867 §. 84.
9	Blasiu	Ioane Fekete Negrutiu Georgie Pop'a Ioanu P. Moldovanu	canonicu metrop. proprietariu profesoriulu gimnas.	Blasiu Blasiu Blasiu	den. in sied. com. din 12. Aprile 1864 §. 27. denum. in sied. com. din 2. Sept. 1862 §. 97. denum. in sied. com. din 17. Sept. 1867 §. 84.
10	Botzen	Ioane Dumbrav'a	capelanu castrense	Botzen in Tirolu	den. in sied. comit. din 4. Nov. 1862 §. 127.
11	Brasiovu	Ioanu Georgie Ioanu Radu Pascu Ioanu Petricu Ioanu Lengeru	negotiatoriulu negotiatoriulu protopopu profesoriulu gimnas.	Brasiovu Brasiovu Brasiovu Brasiovu	den. in sied. comit. din 10. Dec. 1861 §. 10. " " " den. in sied. comit. din 17. Sept. 1867 §. 84.
12	Branu	Ioane Metianu Mironu Moldovenescu	protopopu	Zernesci	den. in sied. comit. din 10. Dec. 1861 §. 10. " " "
13	Bistr'a	Augustinu Coltoru Dionisiu Darabantu	parochu notariulu	Bistr'a Bistr'a	den. in sied. comit. din 17. Sept. 1867 §. 84. " " "
14	Campeni	Teodoru Teocu Georgie Ioanette Michaele Andreic'a Ioane Patiti'a	proprietariu notariulu comunalu proprietariu protopopu	Campeni Campeni Campeni Campeni	den. in sied. comit. din 10. Dec. 1867 §. 10. " " " den. in sied. comit. din 17. Sept. 1867 §. 84. " " "
15	Cetatea-de-balta	Vasilie Moldovanu Ioanu Pinciu Ioanu Almasianu	vice-comite presiedinte de sedria protopopu	Dics. San-Martinu Dics. San-Martinu Alm'a	den. in sied. comit. din 10. Dec. 1861 §. 10. den. in sied. comit. din 17. Sept. 1867 §. 84. " " "
16	Cernautiu	N. Hurmuzachi Ioanu alu lui G. Sbier'a	proprietariu secret. la soc. liter.	Cernautiu Cernautiu	den. in sied. comit. din 10. Dec. 1861 §. 10. den. in sied. comit. din 17. Sept. 1867 §. 84.

*) Celealalte diuarie nationale inca suntu rogata a reproduce in col6nele sale ac6st'a lista.

Nr. cur.	Cetatea, locul sáu tîenutulu	Numele si conumele	Caracteriulu	Locuinti'a	Observatiuni
17	Cinculu-mare	I. Mandocea Moise Branisce	parochu ascultantu	Cinculu-mare Cinculu-mare	den. in sied. comit. din 17. Sept. 1867 §. 84.
18	Clusiu	Vas. Rosiescu Ioane Pamfilii	protopopu protopopu	Clusiu Clusiu	den. in sied. comit. din 10. Dec. 1861 §. 10. den. in sied. comit. din 17. Sept. 1867 §. 84.
19	Cohalmu	I. Iosifu Paulu Banutiu	administr. protop. secretariu magistr.	— Cohalmu	den. in sied. comit. din 10. Dec. 1861 §. 10. den. in sied. comit. din 17. Sept. 1867 §. 84.
20	Cozl'a	Vas. Buteanu	jude procesuale	Cozl'a	den. in sied. comit. din 8. Aprile 1862 §. 44.
21	Crasn'a si Selagiu	Demetriu Coroianu Georgie Filipu Florianu	vicariu advocatu —	Simleulu Silvaniei — —	den. in sied. comit. din 10. Dec. 1861 §. 10. " " " " " "
22	Desiu	Ioanu Colceriu	protopopu	Desiu	denum. in sied. comit. din 10. Ian. 1865 §. 5.
23	Dev'a	Ioane Papiu Georgie Ciacanu	protopopu vice-comite	Dev'a Dev'a	den. in sied. comit. din 10. Dec. 1861 §. 10. den. in sied. comit. din 17. Sept. 1867 §. 84.
24	Doboc'a	Mich. Bohetielu	jude primariu	Gherl'a	den. in sied. comit. din 10. Dec. 1861 §. 10.
25	Dobr'a	Nic. Crainicu	protopopu	Dobr'a	" " "
26	Fagarasiu	Ioanu Codru Dragusianu Fogarasianu Ioane Antonelli	vice-capitanu — vicarin	Fagarasiu Fagarasiu Fagarasiu	" " " " " " den. in sied. comit. din 4. Sept. 1866 §. 72.
27	Gherl'a	Lazaru Huz'a Ioane Muresianu	notariu consistor. proprietariu	Gherl'a Gherl'a	— den. in sied. comit. din 17. Sept. 1867 §. 84.
28	Halmagiu	Mog'a	—	—	den. in sied. comit. din 10. Dec. 1861 §. 10.
29	Hondolu	Vas. Piposiu	protopopu	Hondolu	" " "
30	Trei-scaune	Ioane Petricu	protopopu	Brasiovu	vedi si Nr. cur. 10.
31	Hatiegu	Ioanu Ratiu Petru Popu	protopopu vicariu	Hatiegu Hatiegu	den. in sied. comit. din 10. Dec. 1861 §. 10. den. in sied. comit. din 6. Sept. 1864 §. 51.
32	Ibasfaleu	Iosifu Siulutiu	jude prim. in pens.	Ibasfaleu	den. in sied. comit. din 10. Dec. 1861 §. 10.
33	Ili'a	Ioanu Orbonasiu	protopopu	Ili'a	" " "
34	Lugosiu	Iov'a Popovicu Popaviti'a	negotiatoriu negotiatoriu	Lugosiu Lugosiu	" " " " " "
35	Lipov'a	Alesand. Ciordanu Ioanu Tieranu	— protopopu	Lipov'a Lipov'a	" " " " " "
36	Magureni	Andrieu Medanu	asesoriu	—	den. in sied. comit. din 8. Aprile 1862 §. 44.
37	Marmati'a	Mihaiu Pavelu Petru Mihali	vicariu asesoriu	Sighetu —	den. in sied. comit. din 10. Dec. 1861 §. 10. den. in sied. comit. din 17. Sept. 1867 §. 84.
38	Mediasiu	Dionisiu Chendi Ioane Popescu	administr. protop. protopopu	Siarosiu Mediasiu	den. in sied. comit. din 10. Dec. 1861 §. 10. den. in sied. comit. din 17. Sept. 1867 §. 84.
39	Mehadi'a	Dimitrie Iacobescu	protopopu	Mehadi'a	den. in sied. comit. din 10. Dec. 1861 §. 10.
40	Miercurea	Georgie Marcu Macelariu Nic. Morariu	economu economu	Miercurea Miercurea	" " " " " "
41	Muresiu-Osiorheiu	Demetriu Fogarasi Cataramba Iosifu Fulep	negotiatoriu ? negotiatoriu	Muresiu-Osiorheiu Muresiu-Osiorheiu Muresiu-Osiorheiu	" " " " " " den. in sied. comit. din 2 Aprile 1862 §. 44.
42	Naseudu	Gregoriu Moisilu Ioane Florianu Ioachimu Muresianu	vicariu fiscalu presiedinte de sedria	Naseudu Naseudu Naseudu	den. in sied. comit. din 10. Dec. 1861 §. 10. " " " den. in sied. comit. din 17. Sept. 1867 §. 84.
43	Nocrichu	Gregoriu Maieru Zacharia Zacharia	administr. protopop. practicantu	Nocrichu Nocrichu	den. in sied. comit. din 10. Dec. 1861 §. 10. den. in sied. comit. din 17. Sept. 1867 §. 84.
44	Odorheiu	Aarone Boeriu	protopopu	Gy.-Sz.-Miklos	den. in sied. comit. din 10. Dec. 1861 §. 10.
45	Oradi'a-mare	Nic. Zsig'a sen. Ioanu Gozmanu Iustinu Popufiu Iosifu Romanu	proprietariu vice-comite profesoriu advocatu	Oradea-mare Oradea-mare Oradea-mare Oradea-mare	" " " " " " den. in sied. comit. din 17. Sept. 1867 §. 84. " " "
46	Ofenbai'a	Nic. Fodoreanu	protopopu	Ofenbai'a	" " "
47	Orasti'a	Ioane Balomiri Nicolau Barbu Georgie Bercianu Nic. Popovicu	senatori secretariu. magistr. protopopu protopopu	Orasti'a Orasti'a Cudgiru Orasti'a	den. in sied. comit. din 10. Dec. 1861 §. 10. " " " den. in sied. comit. din 6. Sept. 1864 §. 51. " " "

Nr. cur.	Cetatea, locul séu tienutulu	Numele si conumele	Caracteriulu	Locuint'a	Observatiuni
48	Pest'a	I. Miculescu Dr. Ioanu Galu	parochu concepistu	Pest'a Pest'a	den. in sied. comit. din 10. Dec. 1861 §. 10. den. in sied. comit. din 12. Dec. 1867 §. 139.
49	Poian'a	Nic. Ciugudeanu Dobrot'a	notariu	Poian'a	den. in sied. comit. din 10. Dec. 1861 §. 10. " " "
50	Poian'a sarata	Ioanu Balloiu	parochu	Poian'a-sarata	den. in sied. comit. din 17. Sept. 1867 §. 84.
51	Remetea	Stefanu Filipu	—	Remetea	den. in sied. comit. din 8. Aprile 1862 §. 44.
52	Resinari	Sav'a Barcianu Popoviciu Ioane Brote Bucuru Cioranu	parochu proprietariu proprietariu	Resinariu Resinariu Resinariu	den. in sied. comit. din 10. Dec. 1861 §. 10. den. in sied. comit. din 17. Sept. 1867 §. 84.
53	Rosi'a-de-munte	Simeonu Balintu	protopopu	Rosi'a-de-munte	" " "
54	Sasu-Reginu	Anania Trombitasiu Michaiu Orbonasiu	proprietariu advocatu	Sasu-Reginu Sasu-Reginu	den. in sied. comit. din 12. Dec. 1867 §. 139.
55	Satumare	Petru Branu	protopopu	Satu-mare	den. in sied. comit. din 10. Dec. 1861 §. 10.
56	Sasu-Sabesiu	Besianu Ioane Tipeiu Ioane Deacu	senatoriu protopopu protopopu	Sasu-Sabesiu Sasu-Sabesiu Sasu-Sabesiu	" " " den. in sied. comit. din 17. Sept. 1867 §. 84.
57	Secarembu	Sabinu Piso Benjaminu Densiusianu	protopopu protopopu	Secarembu Secarembu	den. in sied. comit. din 10. Dec. 1861 §. 10. den. in sied. comit. din 17. Sept. 1867 §. 84.
58	Seliste	Danila Neamtiu Nicolae Racuciu	parochu parochu	Seliste Seliste	" " " " " "
59	Sibiiu	Ioanu Hanni'a	v.-pres. asoc. si prot.	Sibiiu	den. in sied. comit. din 10. Ian. 1865 §. 6.
60	Sighisiór'a	Zach. Boiu Petru Decei	protopopu parochu rom. cat.	Sighisiór'a Sighisiór'a	den. in sied. comit. din 10. Dec. 1861 §. 10. den. in sied. comit. din 17. Sept. 1867 §. 84.
61	Siomcut'a-mare	Iosifu Popu P. Dragosiu	vice-capitanu vice-notariu	Siomcut'a-mare Siomcut'a-mare	den. in sied. comit. din 8. Aprile 1862 §. 44. " " "
62	Sacele	Irimia Verz'a Radu Popea	parochu parochu	Sacele Sacele	den. in sied. comit. din 17. Sept. 1867 §. 84. " " "
63	Solnoculu si Chioariulu	Ales. Filipu Gabrila Manu Ciocanu	— jude prim. in pens. —	Desiu	den. in sied. comit. din 10. Dec. 1861 §. 10. " " " " " "
64	Timisiór'a	Petru Cermen'a	capitanu cetatienescu	Timisiór'a	" " "
65	Tienutulu Crisiului rapede	Pallade	protopopu	—	" " "
66	Turd'a	Dr. Ioanu Ratiu Iacobu Lugosianu Sim. Popu Moldovanu	advocatu protopopu protopopu	Turd'a Turd'a Aghirbiciu	den. in sied. comit. din 10. Dec. 1861 §. 10. den. in sied. comit. din 4. Sept. 1866 §. 72. den. in sied. comit. din 17. Sept. 1867 §. 84.
67	Uniadór'a	Aaronu Pacurariu	parochu	Uniadór'a	" " "
68	Vien'a	G. B. Popoviciu Dr. Gregoriu Szilasi	agente comerciale prefectu semin.	Vien'a Vien'a	den. in sied. comit. din 17. Sept. 1867 §. 84.
69	Zarandu	Dr. Josifu Hodosiu Ioane Francu	vice-comite vice-comite	Bai'a de Crisiu Bai'a de Crisiu	den. in sied. comit. din 10. Dec. 1861 §. 10. " " "
70	Zlatn'a	Lazaru Piposiu Ioane Demianu	c. r. probat. de min. parochu	Zlatn'a Zlatn'a	den. in sied. comit. din 10. Dec. 1861 §. 10. den. in sied. comit. din 17. Sept. 1867 §. 84.

(Cu totulu 136 colectori).

Sibiiu in 15. Maiu 1869.

Dela comitetulu asociatiunei trans. romane.

Obs. Acést'a lista, conformu conclusului adusu in siedinti'a comitet. asociat. tienuta in 8. Maiu c. n. a. c. §. 42, se publica cu acea observare, cá adunarea generala a asociatiunei tienuta la Gherl'a in an. 1868 p. XXIII. pos. 7. a insarcinatu pre comitetulu asociat. a reportá la prosim'a adunare generala, despre toti colectorii asociat. in deosebi, carii, cumu si-au implenitu deregatori'a incredintiata loro, precumu si pre acelia ai incunoscienti'a adunarei, cari nemicu n'au facutu in interesulu asociatiunei (se se vedea resp. incunoscientiare in Nr. 22 alu Transilvaniei din 1868 pag. 544).

Obs. Aceli dd., carii in decursulu tempului s'au mutatu cu locuint'a din locul, unde erá numiti de col., séu cá au abdisu in scrisu la comitetu, cumu si acelia, carii au esitu din viatia — si comitet. au avutu scire despre acést'a, — nu suntu petrecuti in acést'a lista.